

Ο ΠαπαΝίκος (π. Νικόλαος Αρτίκος): Ο ιερέας των παιδικών και μαθητικών μας χρόνων στη Γαβαλού.

[Η παρεμβασή μου στην εκδήλωση που έγινε στο μοναστήρι της Κατερινούς το Σάββατο 8/9/2018 στην παρουσίαση του βιβλίου «Ψήγματα Σοφίας» του παπαΝίκου αλλά και τα εγκαίνια της Βιβλιοθήκης – Κειμηλιοθήκης του μοναστηριού μας]

Πολλές φορές ανακαλούμε δεδομένα και γεγονότα από παλιά ... όσα δε προέρχονται από την παιδική μας ηλικία έχουν ιδιαίτερα στοιχεία αναμνήσεων, πολλές δε φορές και νοσταλγία για καταστάσεις και πρόσωπα.

Η σημερινή όμως ανάκληση ... που γίνεται με αφορμή τα **ψήγματα σοφίας** του παπαΝίκου, του ιερέα των παιδικών και μαθητικών μας χρόνων, εκτός των άλλων έχει ιδιαίτερο συγκινησιακό και συναισθηματικό φορτίο ... αλλά και ένα ισχυρό δέσιμο με μεγάλη δυσκολία απαγκίστρωσης από την περίοδο εκείνη... και αυτό – για μας που τα ζήσαμε – είναι λογικό και εξηγήσιμο. Ο παπαΝίκος υπηρέτησε στην Γαβαλού διακονώντας την εκκλησία από το 1958 έως το 1970...και με λόγους, πράξεις, δράσεις και στάση ζωή μας στήριξε, μας βοήθησε και ενίσχυσε την προσπάθειά των μαθητικών χρόνων στις αναζητήσεις που είχαμε για κάτι καλύτερο στη ζωή μας ... και αυτό σε μια περίοδο κοινωνικά και οικονομικά σχετικά δύσκολη. Οι αναζητήσεις μας ως μαθητών την δεκαετία του 60 – αναζητήσεις πνευματικές, εκπαιδευτικές, κοινωνικές - είχαν ως πηγές πληροφόρησης τα σχολικά βιβλία, τους δασκάλους και καθηγητές αλλά και μεγαλύτερα άτομα με κάποιες γνώσεις και εμπειρίες. Εμείς όμως στη Γαβαλού - τύχη αγαθή- είχαμε και μια πρόσθετη πηγή πληροφόρησης και κυρίως συμπαράστασης, τον παπαΝίκο ... που σε κάθε περίπτωση έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αγάπη για τα παιδιά. Πάσχιζε για πνευματική ανατροφή, σωστή διάπλαση χαρακτήρων αλλά και την μαθητική μας πρόοδο. Σχεδίασε και υλοποιούσε διάφορες δράσεις κυρίως παιχνίδια για να συγκεντρωνόμαστε και να μας πλησιάσει. Στις συναντήσεις μας που ήταν πάρα πολλές - και όχι μόνο οι προγραμματισμένες μέσω των κατηχητικών και ομάδων διαφόρων δραστηριοτήτων- μας παρείχε ενημερωτικό και πνευματικό υλικό, πραγματικά ψήγματα σοφίας- όπως ακριβώς είναι ο τίτλος του σημερινού βιβλίου - με ιδιαίτερο προσιτό λόγο ... και το κυριότερο ... φεύγαμε ενισχυμένοι ψυχολογικά και με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση για τις δυνατότητές μας και το τι μπορούμε να πετύχουμε.

Ο παπαΝίκος ήταν πάντα προσιτός και φιλικός μαζί μας και το αυτό γίνονταν πολύ εύκολα αντιληπτό από μας, με αποτέλεσμα να μας είναι ιδιαίτερα αγαπητός. Γενικά είχε αναπτυχθεί μια αμφίδρομη επικοινωνιακή αλληλεπίδραση, μοναδική για τα δεδομένα της εποχής ...

Επειδή όμως όλα αυτά ακούγονται κάπως γενικά, επιτρέψτε μου να αναφέρω προσωπικές εμπειρίες με δύο ενισχυτικές προτροπές και συμβουλές του παπαΝίκου προς τον υποφαινόμενο, τις οποίες και καταθέτω μετά πολλών ευχαριστιών στην μνήμη του και αθροιστικά στα ψήγματα σοφίας του.

Στις αρχές του 1960 είχε αποφασισθεί από τον παπαΝίκο και τους δασκάλους μας κάθε Κυριακή στην θεία λειτουργία Το Σύμβολο τής Πίστεως (το Πιστεύω) να το λένε μαθητές των πρώτων τάξεων του δημοτικού. Και την πρώτη φορά το είπα εγώ με μια σταθερή ροή λόγου χωρίς να καταλάβω κάποιο πρόβλημα. Μετά το τέλος της θείας λειτουργίας που μια ομάδα παιδιών είχαμε παραμείνει στο ναό βοηθώντας τον ιερέα, ένας ηλικιωμένος μας είπε να διαβάζουμε και να λέμε το «Πιστεύω» πολλές φορές για να μην κάνουμε λάθη. Ίσως να έκανα κάποιο φραστικό λάθος, κάτι να μην απέδωσα σωστά ...ποτέ δεν έμαθα τι ακριβώς. Μόλις το άκουσε ο παπαΝίκος αμέσως επενέβη ... « Μια χαρά το είπε το παιδί ... και με ιδιαίτερο πάθος ...και εμείς οι μεγάλοι αν το πούμε για πρώτη φορά μπροστά σε τόσο κόσμο μην είμαστε σίγουροι ότι δεν θα κάναμε κάποιο λάθος... παιδιά έτσι να το λέτε και πάντα να το νοιώθετε» ...**τόρα πώς να ξεχαστούν αυτά τα λόγια στήριξης όσα χρόνια και αν περάσουν...** και είχε και συνέχεια ... « παιδιά όταν αύριο ως μεγάλοι μιλάτε μπροστά σε κόσμο, αν θέλετε να σας παρακολουθούν, ότι λέτε να μην το διαβάζετε και να δείχνετε ότι αυτό που λέτε το κατέχετε»... μια πρωτότυπη επικοινωνιακή συμβουλή από έναν ιερέα σε μαθητές δημοτικού για μελλοντική χρήση!!! ... **πώς να ξεχασθεί ; πως χρονικά μεταγενέστερα να μην αξιολογηθεί;**

Αργότερα νεοδιόριστος καθηγητής συνάντησα τον παπαΝίκο στη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο Μεσολόγγι και του τα θύμισα ... συγκινήθηκε ιδιαίτερα και μου είπε « Βασίλη μην αφήσεις τα παιδιά να πέσουν ...και αν κάποιο πέσει βοήθησέ το να σηκωθεί χωρίς να του μείνουν τραύματα» ... **Μια τέτοια παιδαγωγική συμβουλή και προτροπή από το ιερέα των παιδικών σου χρόνων πώς να μην σε συγκινεί;**

Αυτός ήταν ο παπαΝίκος, έτσι μας προστάτευε και μας ενίσχυε, έτσι μας συμβούλευε και μας παρακινούσε!

Ο παπαΝίκος για δώδεκα χρόνια δεν ήταν απλά ο ιερέας του χωριού με τα πνευματικά του καθήκοντα, αλλά και βασικός στυλοβάτης του χωριού που αγωνιούσε για την πρόοδο όλων μας. Ήταν πάντα δίπλα στον καθένα μέτοχος των προβλημάτων του που προσπαθούσε και αγωνιούσε για την λύση τους.

Επιτρέψτε μου για λίγο να κάνω ανάκληση μερικών εικόνων από την δράση του παπαΝίκου... και νοερά να τις προσθέσω στην κειμηλιοθήκη .

- Τον θυμάμαι με πολύ συγκίνηση να λειτουργεί, να κρατάει ενεργούς και να δίνει ζωή σε όλους τους ναούς του χωριού ... από την Αγία Φωτεινή και το Μοναστήρι μέχρι το Κελί ... από την Παναγία την παλαιοκαστρίτισα μέχρι τον Άγιο Σπυρίδωνα στην Ζάχαρη και Άγιο Χαράλαμπο στην παλιοΓαβαλού και από τον Άγιο Νικόλαο μέχρι τον Άγιο Κωνσταντίνο στα Κουρτελέικα.
- Δεν ήταν λίγες οι στιγμές που εξηγούσε το ιερό ευαγγέλιο με νηφάλιο ύφος χρησιμοποιώντας επιχειρήματα και παραδείγματα για κατανόηση από όλους μας... μια απλή αλλά τέλεια επικοινωνία γιατί πολύ απλά μιλούσε στην ψυχή μας.
- Ιδιαίτερη όμως ήταν η ημέρα του Σταυρού, την παραμονή των Θεοφανείων να μεταφέρει Αγιασμό σε όλα τα σπίτια του χωριού από την Τραγάνα και το πάνω χωριό μέχρι τα τελευταία σπίτια τα δικά μας λίγο πιο κάτω από το μοναστήρι.
- Ανακαλώ εικόνες με τον παπαΝίκο να ευλογεί τα θεμέλια νέων σπιτιών, αλλά και τα δακτυλίδια τις βέρες σε αρραβώνες που γίνονταν σε διάφορα σπίτια .
- ...και βέβαια όλοι εμείς περιμέναμε τον παπαΝίκο στο αγιασμό με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς ...η χαρά όλων μας !...γιατί το συνδυάζαμε με το τέλος των καπνών και της καλοκαιρινής μας ταλαιπωρίας.

Ανάλογες εικόνες θα έχουμε την δυνατότητα να βλέπουμε στην βιβλιοθήκη-κειμηλιοθήκη εδώ στο μοναστήρι, στο πνευματικό κέντρο όλων μας , εικόνες που θα μας δημιουργούν αισθήματα νοσταλίας και ευχαριστιών προς τον παπαΝίκο ... και γι' αυτό θέλω να απευθύνω ένα μεγάλο μπράβο στα παιδιά του , τον Βασίλη , την Βούλα και την Αλέκα, για την δυνατότητα των αναμνήσεων που μας δίνουν, τόσο με βιβλίο «φήγματα σοφίας» , όσο και με την διάσωση του πλούσιου αρχεακού υλικού. Τελειώνοντας ... πολλά συγχαρητήρια και ξεχωριστές ευχαριστίες στην καθηγουμένη της Ιεράς Μονής Κατερινούς Μαριάμ για την ενίσχυση της προσπάθειας, την μεθόδευση δημιουργίας και υλοποίησης της βιβλιοθήκης- κειμηλιοθήκης, στο χώρο της οποίας εκτός των άλλων υπάρχουν εικόνες και υλικό από τον προηγούμενο ναό και ιστορία του μοναστηριού μας ... υλικό που θα προκαλεί το ενδιαφέρον όλων ...

αλλά ειδικά για μας που εδώ γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε θα δημιουργεί
ξεχωριστή συγκίνηση και νοσταλγία!

Καθηγουμένη Μαριάμ, Σας ευχαριστούμε πολύ! ...

Γαβαλού 8/9/2018

Βασίλης Τσούνης